

Soudruh Puškin

Když mi bylo dvanáct, rozhodly se tři mé ruské spolužačky, Lena, Galja a Valja, že je nezbytné uspořádat spiritistickou seanci. Tyhle dívky se obvykle s Cikány nepaktovaly, ale v tomto případě se na mě obrátily s prosbou o pomoc. V té době už sice ustaly fyzické útoky (Nastin otec, vojenský pilot, přijal umístění u posádky ve Vladivostoku u čínských hranic a ona přešla na jinou školu), ale stále jsem oficiálně platila za třídního excentrika, něco jako sovětská Wednesday Addamsová, a tudíž jediného člověka, který by se mohl umět spojit s někým, kdo je stovky let mrtvý. Nikdy předtím jsem seanci nepořádala, ale nebylo zbylí. Kvůli škole, jako pokus o získání oné tak prchavé popularity.

Rodiče byli ten týden mimo domov a Roxy vzali s sebou. Pobývala jsem u Esmeraldy, která tam ale téměř nebyla; plně ji zaměstnávala snaha po ikstém rozchodu získat zpátky svého přítele. Vzhledem k okolnostem se náš dům jevil jako ideální místo k hovorům s bytostmi z onoho světa.

Holky si chtěly promluvit s Alexandrem Puškinem, největším ruským básníkem, který zemřel v souboji o čest své manželky a jehož *Kapitánskou dcerku* jsme dostali za úkol přečíst v hodině ruštiny. Náš učitel Jevgenij Vasilevič, který nosil každý den stejný hnědý oblek, od nás žádal třístránkovou slohovou práci na téma význam hlavní postavy ve vztahu k politickému ovzduší Ruska v osmnáctém století. O tom žádná z nás neměla páru, a tak jsme se rozhodly zeptat se přímo autora.

Po škole jsme běžely k nám domů. Ze všeho toho vzrušení a jarní vlhkosti se nám pod zády hnědých školních uniforem s černými zástěrkami vytvořil kousavý film potu.

Bylo mi slabo od žaludku. Zavřela jsem okna, zatáhla závěsy a zamkla dveře.

„Určitě to vyjde?“ zeptala se jedna z nich, když jsem okolo nás zapalovala svíčky.

„Tohle zvládnou i se zavázanějma očima,“ valila jsem. Tyhle holky měly ve škole velký vliv a já jsem doufala, že mi časem službičku oplatí.

Posadily jsme se na podlahu zatemněného pokoje do těsného kroužku. Mihotavé plameny svíček, které občas zaprskaly, se natahovaly směrem ke stropu a vytvářely tajuplnou záři. Zdálo se, že jsou jediným zdrojem zvuku v místnosti plné ohromeného očekávání (spolužačky) a maskované hrůzy (já). Soustředila jsem se na své propriety: svíčky – mám; temná strašidelná atmosféra – mám; talířek, kterého jsem se na tátovo přísné nařízení nesměla dotýkat – mám. Tátův spiritistický talířek byl označený šipkou tenkou jako tužka. Holky si ho předávaly dokola z ruky do ruky jako nezvratný důkaz pošahanosti naší rodiny.

„Nadešel čas zahájit seanci,“ prohlásila jsem. „Nikdo nesmí odejít před koncem. Jinak by nás duše, kterou jsme zapomněly odeslat nazpátek, mohla pronásledovat. Přinesly jste si otázky?“

Lena mi podala kus papíru. „Opsala jsem to přímo ze zadání Jevgenije Vasileviče.“

Položila jsem ho vedle talířku, zhluboka se nadechla a zase vydechla. Kdybych sama sebe zpovzdálí pozorovala – ty záměrně pomalé pohyby a sklopené přimhouřené oči – myslela bych si, že se nalézám ve sféře prohlubujícího se duchovního vědomí. Ve skutečnosti jsem ale hrála o čas.

„Voláme vás, duše z onoho světa,“ pronesla jsem nakonec ve snaze napodobit obraty, které táta v těchto situacích obvykle používal. „Prosíme vás, vyjevte nám svou přítomnost.“

Nic. Minimálně mně se ulevilo.

„Voláme duši Alexandra Puškina,“ pokračovala jsem. „Soudruhu Puškine, buď nám nápomocen.“

Vždycky jsem si lámala hlavu, proč média během seancí používají tak knižní jazyk. Zajímalo mě to o to víc, že ve dvanácti letech mi činilo značné obtíže najít v tomto rejstříku dostatek slov. Po několika pokusech s vyjevováním přítomnosti a nejméně deseti žádostech o nápomocnost se holky začaly ošívat.

Hemejřily se, dokud se někde v hloubi domu, kam jsme nedohlédly, neotevřely dveře. A pak se zase nezavřely. Plameny svíček se ohnuly k zemi, což nikdy není dobré znamení. Nikdo nepromluvil, to je vždycky špatné znamení. Srdce mi bušilo v uších.

„Něco se mi právě otřelo o záda,“ zašeptala Valja.

Nic víc už nebylo třeba. V tu ránu jsme se všechny naráz s ječením vyškrábaly na nohy a začaly kolem sebe zuřivě máchat rukama. Panika nás sevřela mocnou pěstí. Za zběsilého vrážení do nábytku a víření pažemi jsme prchaly ke vchodovým dveřím. Koho zajímalo, že jsou jen deset kroků vzdálené! Abychom jich dosáhly a vrhly se na jejich kouli, musely jsme projít peklem.

„K sobě!“ vrískala jsem, ale holky vytrvale tlačily a bušily do dveří, jako by doufaly, že si to rozmyslí a otevřou se. „Na druhou stranu! Zámek! MUSÍ-SE-ODEMKNOU!“ Moje prsty hmatající po zámku působily vedle chaosu pišticích obličejů a poletujících vlasů spolužaček, hystericky se škrábajících do bezpečí, jako ve zpomaleném záběru. Konečně jsem s trhnutím otevřela dveře a vyhrnuly jsme se ven.

Na trávníku před domem jsme se s rudými zpocenými obličejí pracně vydýchávaly.

„Nedodělaly jsme to,“ funěla jsem. „Musíme. Se vrátit.“

Galja se ohnula v pase a držela se za bok. „Ani omylem!“ Ostatní byly stejného názoru.

Jestli něco rychle nevymyslím, odejdou. „Jak myslíte,“ řekla jsem. „Ale jestli vás bude Puškinův duch pronásledovat až domů, tak já za to nemůžu.“ Musela jsem zapojit fantazii, abych je přesvědčila. Musí

mi pomoci. Zmínka o neposlušném duchovi, který se zabydlí pod jejich postelemi, zafungovala. Sama jsem si nebyla jistá, jestli jsme se skutečně s někým spojily, ale nehodlala jsem nic riskovat. Jestli za námi něco přišlo z druhé strany, musíme to tam zase poslat zpátky, jinak dostanu zaracha minimálně na týden.

Problém byl, že jsem neměla tušení, jak na to. Táta obvykle na konci každé seance četl jakési zaříkadlo, ale nikdy jsem nebyla dost blízko, abych slyšela přesná slova. Tři napjaté obličejy na mě hleděly s očekáváním, a tak jsem našla ztracenou rozvahu.

„Žádný strachy, náš dům je pod ochranou. A kromě toho, Puškin měl děti přece rád!“

„Asi jo,“ přidala se Lena s nadějí. „Napsal přece tu pohádku O caru Saltánovi.“ Pro sovětské děti byla *Pohádka o caru Saltánovi, o jeho synu, slavném a mohutném bohatýru Vítu Saltánoviči a o čarokrásné carevně Labuti* něco jako *Špalíček veršů a pohádek*, jen o něco násilnější. Arzenál tajemství, zrady, vraždy, lásky, kouzla a spásy obsažený v této lidové pohádce měl leccos společného s moderním televizním seriálem.

Ve verších vypráví příběh o třech sestřích, z nichž tu nejmladší si vezme za ženu král a tím dožene ty dvě starší k takové žárlivosti, že se rozhodnou ji zabít. Znam zpěvnou melodii té epické básně důvěrně jako dětskou ukolébavku.

*Tři sestry večer pod oknem
U přeslic přadou zlatý len.
„Kdybych tak byla carevnou,“
Vzdychne si první najednou,
„pro celou světa rodinu
vystrojila bych hostinu.“*

Vykořičily jsme k domu, přesvědčené o Puškinově dobrém srdci. Jakmile jsme vešly do předsíně, vyřítila jsem se do kuchyně a příběhla jsem zpátky se štosem hadrových utěrek. Každé jsem jednu podala.

„Musíme otevřít všechny okna a dveře. Mávejte těma utěrkama ve vzduchu, jako když vyháníte hmyz, a přitom Puškinovi nařizujte, aby odešel pryč. Chovejte se uctivě, ale buďte neoblomný.“

V průvanu poletovaly záclony a šustily papíry. Po špičkách jsme se hnaly z pokoje do pokoje a pleskaly jsme utěrkami po neviditelné entitě. „Soudruhu Puškine, prosím, jdi pryč, vrať se domů, nech nás na pokoji, tak ti nařizujeme!“ Když podle mého soudu uplynul dostatečný čas, oznámila jsem jim, že dům byl očištěn, a doufala jsem, že mi to projde.

To byl můj první a poslední pokus vést spiritistickou seanci a pořád si ještě pamatuju ten pocit naprosté bezmoci. Před spolužačkami jsem se tvářila jako hrdina, ale následně jsem nemohla celé noci spát, příkrývkou jsem si úzkostlivě přitahovala k tělu a vyhlížela jsem rozzuřeného génia ruské literatury, který se mohl kdykoli zjevit a vystrašit mě tak, že z toho zešílím. Toužila jsem po přijetí svých vrstevníků, ale raději bych toho byla dosáhla konvenčnějšími prostředky – třeba tím, že bych je nechávala půjčovat si mou bundu á la Michael Jacksonův „Thriller“ bezplatně. Hlavně už jsem nikdy nechtěla mít nic společného s vyvoláváním duchů.

Jenže v L.A. před tím nebylo úniku. Tátovy případy byly čím dál bizarnější a jeho vyprávění o nich ještě víc. Jednou vyšel z probíhající seance s celým obličejem od sazí. „Jeden z těch podělanejch talířků se rozpadnul na prach,“ utrousil, namočil si utěrku a opatrně si s ní protíral oči.

„Copak ty talířky nejsou z křišťálu?“ zeptala jsem se.

Hadr mu během otírání zčernal pod rukama. „Zlo všechno zbarví do jednoho odstínu.“

Někdy se zpoza dveří spiritistického salónku ozývaly výkřiky a jindy mumláni, které bylo nepochybně ještě děsivější; občas se o stěny pokoje třístily předměty. Bez varování jsem se ocitla zpátky v Moskvě, kde jsem se třásla ve své posteli a moje příkrývka byla jediný štít vůči nějaké hrůze nahánějící hudbě z hororového filmu, který naši sledovali. Dokázali ukoukat tři až čtyři filmy za sebou. Kvůli sténání

mrtvých a hlasu z obrazovky, který se do mě zařezával svým „Za žádných okolností nesmíš usnout!“, mě zalévaly potoky potu. „Už to brzy vypnou. Už to brzy vypnou!“ recitovala jsem si pořád dokola s rukama obtočenýma kolem kolen.

U výstupů odehrávajících se v tátově domě jsem ale neměla záruku, že ráno vezmu do ruky tu věháesku, která mě celou noc týrala, a vynadám si do poseroutků. Moje dávné strachy se začaly znovu ozývat a jako tenkrát v Moskvě i dnes k nim přispívalo to, že jsem leccos slyšela, ale nic jsem neviděla. Kdovíproč jsem si usmyslela, že kdybych tam mohla jen jedinkrát nakouknout, uvede to věci, které můj sluch tak překroutil, na pravou míru. Brzy jsem dostala příležitost.

Táňa, která nedávno emigrovala z Ruska, před šesti měsíci vyhledala mého otce a stěžovala si na noční můry, které ji psychicky vyčerpávají a po těle jí zanechávají modřiny. Tvrdila, že ji straší, nebo snad dokonce mučí bývalý manžel, který zemřel při autonehodě po hádce kvůli Tánině nevěře. Byla přesvědčená, že ji trestá za to, že neúmyslně zapříčinila jeho smrt.

Kaštanové vlasy nosila sestřižené nakrátko podle poslední italské módy. Pracovala jako módní návrhářka, vlastnila dům v Pasadeně a její snoubenec byl úspěšný scenárista. Za těch pár měsíců, co ji začaly trápit noční můry, se to všechno změnilo. Přišla o práci a se snoubencem byli na pokraji rozchodu.

Můj otec nejdřív vyzkoušel hypnózu prostřednictvím cílených dýchacích technik pro případ, že by Tániny potíže pramenily ze stresu. Když to nepomohlo, navštívili s Olgou Tánin dům, pálili v něm šalvěj a vykropili všechny rohy svčencou vodou, tak jak to dělá řada spiritistů, aby ho očistili. Celé týdny za ni odříkávali modlitby. Jenomže ať už byl původce zla kdokoli, nepustil Táňu ze svých spárů.

Když otec slyšel Tánin příběh poprvé, pokládal za zdroj jejího tvrzení o posedlosti mstivým duchem zesnulého manžela její pocit viny. Jak ale plynul čas, začínal si připouštět, že možná měla od začátku pravdu. Mezi Romy se obecně věří, že jsme neustále pod dohledem a kontrolou duchů. Na rozdíl od mnoha dalších kultur, které svůj

osud svěřují do rukou nadpozemské armády bohů a andělů, Romové přikládají největší díl konkrétní moci nad našimi každodenními životy svým vlastním předkům a zemřelým členům rodiny. Lze říci, že je to starobylý koncept karmických životů, jen naše odměna i trest pochází z rukou duchů našich vlastních předků. Žijeme-li mravný život, duchové nás chrání a vedou, ale pokud se z něj odchýlíme, jejich pomsta může být ničivá. Součástí této víry je i přesvědčení, že intuice je silou, která nás vede správným směrem, stačí jen naslouchat. Proto je každá událost v našem životě, ať už je to výhra nebo smrtelná nehoda, přímým důsledkem našich činů.

Jednou pozdě večer k nám Táňa vtrhla bez pozvání. Zrovna jsem po telefonu mluvila s Brandonem, ale když jsem viděla, jak se jí nekontrolovatelně třesou ruce, rychle jsem se s ním rozloučila. Olga dovedla rozrušenou ženu ke stolu, cestou na ni tiše a chlácholivě hovořila a nabídla jí čaj.

„Viktor mě opustil,“ vypadlo z Táni. Nedokázala sedět v klidu, jako feťák, který potřebuje dávku. Úpěnlivě svírala svůj hrnek a stěží se z něj dokázala napít. „Nemůžu jíst. Nemůžu spát. Nedokážu se podívat do zrcadla.“

Olga přimhouřila oči tlustě orámované linkou a bedlivě si ženu prohlédla. „Povoláme duchy a odříkáme modlitby. Dám ti ještě tu posvěcenou hlínu a ty jí rozházíš kolem domu –“

„Nepomáhá to!“ zaúpěla Táňa. Naklonila se přes stůl a vztekle zasýčela na mého otce: „Děláte úplný hovno. Akorát mě obíráte. Využíváte mě.“ Na posledním slově její hlas o poznání klesl.

Naskočila mi husí kůže. Jasně jsem uslyšela mužský hlas; věděla jsem, že se mi to nezdálo. Navíc mi to potvrdily vyplašené pohledy, které si vyměnili Olga s otcem.

Táta vstal s těžkým povzdechem od stolu. „Táňo. Nevzali jsme si od tebe peníze od tvé první návštěvy. Koukni.“ Vytáhl z peněženky stodolarovou bankovku. „Rád ti je vrátím. Chceme ti jen pomoci.“

Táňa mu bankovku vyškubla a rozcupovala ji. Útržky si nacpala do pusy a spokojeně žvýkala.

Chtěla jsem odejít, ale otec mi naznačil, abych zůstala a dívala se. Měla jsem pocit, že ve mně chrastí kosti jako suché listí. Stála jsem ve dveřích kuchyně tak nehnutě, že jsem cítila, jak si pot hledá cestičky pod mým oblečením.

Olga se snažila Táňu přimět, aby se ještě napila čaje. „Jsme tvoji přátelé. Jsme Romové. Vždyť víš, co to znamená.“

Táňa spolkla poslední kousek stodolarovky. „Jste Ďábluovi pomahači,“ ucedila. Tvář měla zbrázděnou zlovolným potěšením. Když si otec sedal zpátky ke stolu, pozorovala každý jeho pohyb. Zničehonic začala usínat; zavřela oči a za hlasitého oddechování jí klesala a padala hrud'. Její vzdechy mi burácely v uších. Když oči znovu otevřela, byla bleďá a rysy jí ztvrdly. „Nikdy vás neopustím, abyste věděli,“ zavrčela.

Pozorovat, jak člověka uchvacuje temná síla, se v ničem nepodobá filmům; realita je mnohem děsivější než umění. Mozek vykáže logiku do kouta, vypoví funkci a jedinou jeho srozumitelnou částí zůstává vaše primitivní já, zmítané emocemi, které nedokážete ovládat. Jednou jsme si s Žannou povídaly o tom, co asi lidé cítí vteřinu před smrtí. Obě jsme byly přesvědčené, že v sobě musíme mít něco, co si na prazákladní úrovni uvědomuje, že nastává konec, ale nedokáže to zastavit. Žanna mínila, že dřív než sama smrt člověka zabije hrůza, která ho v té chvíli zachvátí. „Zažít, jak tě tenhle pocit rve na kusy, musí bejt matkou všeho děsu,“ řekla tehdy. Tak nějak to vypadá, když někoho posedá démon, jen se to táhne dlouhé minuty a člověk má pocit, že tohle nemůže přežít a nezbláznit se.

Můžeme si namlouvat, že nevíme, že každá lidská bytost v sobě někde skrývá zlo, ale když se zlo ukáže, je to posedlost, nepopiratelné Peklo na zemi, i kdyby jen na okamžik. Je to Peklo, které vám s tváří přítele ohlodává kosti. Jste to vy, rozpadající se do tisíce modliteb. A rovněž je to vaše uvědomění, že ty modlitby jsou stejně účinné jako polystyrenové meče, se kterými se děti šermují na hřišti.

Vaše zbraně nikdy nejsou silnější než vaše fantazie.

Olga Táně nalila ještě trochu čaje, tentokrát z modré glazované konvice, kterou používala jen pro nejrozrušenější klienty. Uvnitř se

skrývala směs meduňky lékařské a valeriánských kapek. „Uklidni se,“ tišila ji Olga. „Zkus tohle.“

Tánina pozornost se ale soustředila na mého otce. Probíhal mezi nimi mlčenlivý dialog. „Jen si klidně zavolej ty svoje služtičky. Ty mě odsud nedostanou. Možná tady zůstanu. U tebe doma. Chvilí se zdržím.“

„Nikdo nechce, abys chodil pryč.“ Otec byl nepřírozeně klidný. Nezdál se vyděšený, jen bdělý a ostražitý. „Proč tu ženskou prostě nenecháš jít? Tady jsme v Hollywoodu. Máš tady neomezený možnosti.“

„Je to moje žena.“

Napětí mezi nimi bylo hmatatelné, neviditelná válečná vřava. Se vzdorovitě vytrčenou bradou do sebe Ruska nalila trochu čaje a pak ho flusla otci k nohám. Dělal jakoby nic, dál se snažil o zdvořilou konverzaci.

Po čase začala Táně klesat víčka. Zavrčela na Olgu: „*Job tvoju mat'*, ty zasraná cigoško! Dalas mi něco do pití!“ Za neutuchajícího proudu kleteb tak štavnatých, že by se je ani ruský taxikář nedokázal naučit za celý život, se konečně zhroutila tváří na stůl.

Otec ji vzal do náruče a odnesl ji do spiritistického salónku.

„Oksano, dělej!“ zavolal na mě přes rameno na půli cesty.

Táta mi nařídil, abych zůstala v rohu ať se děje, co se děje. Potom Táňu opatrně položil do křesla a Olga kolem ní vysypala tlustý kruh solí. „Strach je v pořádku, je to přirozený,“ vysvětloval mi. „Dá se ovládnout, když víš, co máš dělat.“

„Já ho nechci ovládat. Ta ženská je mešuge!“ namítala jsem. „Radši bych se učila tarotový karty a čajový lístky než tohle.“

Olga se pohybovala po místnosti dost chvatně, zapalovala svíčky a lila svěcenou vodu do miniaturních šálků, ale když mě uslyšela, zarazila se: „Ona není šílená, Oksano. Je úplně vyřízená. Copak nevidíš, jak trpí?“

„Mně je to jedno,“ odpověděla jsem.

„Měla by ses stydět, Oksano. Jsi Romka. Nezapomeň na naši úmluvu.“

„Táto, prosím tě!“

„Radši kolem tebe taky nasypu kruh,“ řekla Olga, a když mě mýjela, vlídně mi položila ruku na rameno. „Jen pro jistotu.“

Nehodlala jsem to vzdát bez boje, ale táta po mně vrhl jediný ledový pohled a tím debatu ukončil. Ukázal na prázdnou židli a já jsem ho s vychlým hrdlem poslechla.

„Když se chceš naučit plavat, musíš skočit do vody,“ řekl. Otevřel modlitební knížku a povolal své tři spiritistické průvodkyně a současně i démona, který se usídlil v ruské módní návrhářce z Pasadeny.

Nejdřív se nic nedělo. Ticho mi obnažovalo nervy. Z votivních svící stoupaly prstence hustého dýmu, jako by je z nich vytahoval strach.

Táňa zasténala. Pak se skřehotavě uchechtla.

„Tati!“

„Začneme.“ Otec obrátil pozornost ke křehkým zažloutlým listům svého svazku – knížky báby Varji, která vždycky páchla jako vnitřek hrobky.

Olga vzala z nedalekého stolečku křížek a kývala s ním nad Táňinou zhroucenou postavou. Předříkávala modlitbu ke svatému Benediktovi, ochránci otrávených. Její hlas se melodicky vznášel nad dalšími steny.

Tohle nemůže být pravda, říkala jsem si v duchu a pevně jsem zavřela oči, abych to stvoření uvnitř kruhu neviděla. Táňa zvedla hlavu. Věděla jsem to, protože jsem nedokázala oči udržet úplně zavřené. Je snazší hledět nebezpečí do tváře než naslouchat, jak se plíží kolem. Začala pomalu zkoumat místnost pohledem.

Měla jsem dojem, že svíčky příliš kouří, jejich dým mi plnil nozdry a vytvářel kolem mě dusivý kokon. Samozřejmě mě ani nenapadlo poprosit, aby se pootevřelo okno. V průběhu exorcismu musí zůstat všechna okna i dveře zavřené.

Kromě vytrvalého šepotu otcových modliteb se v místnosti rozhostilo ještě větší ticho, tak úplné, že bolelo do uší. Pak jsem zaslechla další sten. Tenhle byl o něco důraznější.

Táňa zachytila můj pohled. Měla jsem ji přímo před očima, trochu rozčuchanou a zbavenou rtěnky barvy rajského protlaku, kterou

z větší části zanechala na okraji hrnku v kuchyni. A přesto na mě zpod jejích sklopených řas vykukovalo ještě něco jiného. Koutky rtů se jí stočily dolů a splýnul z nich dlouhý povzdech. Veškeré její pohyby působily zpomaleně.

I když mi srdce bušilo jako o závod, taky jsem se na ni podívala výhruzně. Táta přece říkal, že nesmím ukázat strach.

Tátnin pohled sklouzl k mému otci. „To se mě ani nezeptáš na jméno?“ vysmívala se mu. Zvedla ruku a snažila se ho chytit za rukáv černého saka. Pár centimetrů před ním se zarazila a pohrdavě si změřila přehradu ze soli kolem sebe. „Tak se na mě podívej, hajzle!“ Začala si broukat písničku, kterou zná každé ruské dítě z paměti:

Rohatá koza jde na malé děti. Kopytky dělá dup dup!

Pevně jsem zařála zuby, až mi začalo pulsovat v čelistech.

Očkama dělá mrk mrk!

Táta nepřestával odříkávat.

*Kdo nejí kašičku,
nepije mlíčko,
na toho koza udělá trk, trk, trk!*

Jakmile duchové vstoupili do místnosti, jejich přítomnost se projevila štiplavým ochlazením vzduchu kolem mých ramen. Táňa sebou škulba, skoro jako by zaslechla protivný zvuk, který ji zabolet v uších.

Co duchům scházelo na fyzické podobě, to bohatě vynahrazovali svou mocnou energií. Osedlali si plameny svíček, které se poslušně ohnuly v jedné rovině s podlahou.

Táňa trhala hlavou ze strany na stranu a sledovala něco pro mě neviditelného, jak jí to uniká z dosahu.

„Děkuju vám, Avadato, Ažidano a Kevoidano, že jste vyslechli mé prosby!“ řekl táta. Vzal Olze z prstů křížek a namočil ho do tří šálků naplněných svčenu vodou. Podal jí ho zpátky a obrátil se tváří k Táně. „Propusť toto fyzické tělo a ukaž se ve své skutečné podobě!“

Hlasy, které jsem slyšela, vycházely odněkud z Tánina kruhu, ale ani jeden z nich nezněl jako ona. Pak se začalo ozývat klepání, které se nepravidelně posouvalo místností v synkopickém rytmu.

„Propusť toto fyzické tělo a ukaž se ve své skutečné podobě!“

Tániny prsty se zkroutily do pařátů stížených dnou.

Náhle se zhroutila na kolena a začala dávit. Celé její tělo se nasucho otřásalo. Něco, co moje oči neviděly, jí bušilo do zad, ale její obličej zůstával nepohnutý, navenek nedotčený známkami utrpení.

Čas se vlekl. Znovu jsem se přes hrdlo vyprahlé panikou pokusila polknout a otřela jsem si pot z dlaní.

Táňa stále zvracela. Po chvíli byl vnitřek jejího kruhu potřísněný drobnými loužičkami žluči. I mně se zvedal žaludek.

Zdálo se, že její tělo už nemá co vydat, když vtom jí ze rtů unikl hustý obláček dýmu a pak ještě jeden. Se vzlykem se sesypala. Kroužky kouře se vznášely uvnitř kruhu, kde je v zajetí držela sůl.

„Jménem otce i syna i ducha svatého!“ pronesl otec. Poslední modlitba byla odříkána doslova. Táta s Olgou ji donekonečna opakovali a překřikovali skučení, které rvalo uši a jehož zdroj jsem nedokázala určit. Bylo stále úzkostnější a znělo jako vrískání koček.

Se zavřenýma očima a soustředěně skloněnými hlavami se táta s Olgou modlili a já s nimi. Nepřestávali mumlat, ani když ten kravál zničehonic přestal. Rozechvělé plameny svíček se zase hrdě vypjaly ke stropu. Duchové i démon zmizeli.

Soudě podle zpola ohořelých svíců muselo uplynout několik hodin. Připadalo mi to jako věčnost. Jakmile jsem se mohla hýbat, vystřelila jsem odtamtud jako střela. A od té doby už mě žádné Olžino vyhrožování svatbou a žádné otcovo upomínání na naši dohodu nemohly přimět, abych se učila spiritistickému řemeslu.